

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

5. Horrenda sententia quorundam, qui putant omnes beatos pro sola Dei voluntate citra iniustitiam damnari posse ad aeternas poenas, Augustino est contraria tam ratione poenae damni, quam sensus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

CAPVT QVINTVM.

Horrenda sententia quorundam, qui putant omnes beatos pro sola Dei voluntate citra iniustitiam damnari posse ad æternas pœnas, Augustino est contraria tam ratione pœnæ damni quam sensûs.

SED longè profectò est horribilius, & intolerabilius illud alterum paradoxum plusquam Stoicum quo nonnulli veluti de divinitatis arcanis magis instructi, dicere ausi sunt, si beatos omnes Deus nullo excepto ad æternas deijceret pœnas, nullam ijs injuriam esse facturum, eo quod quidlibet de nobis statuat, perdat, damnet, in nihilum redigat, jure hoc faceret suo. Et quamvis non legerim ullum vel Catholicum vel Hæreticum qui inter antiquos ausus fuerit tam exorbitantem pronuciare sententiam, Augustinus tamen eam vel solâ recordatione ita exhorruit, ut nihil absurdius, nihil iniustius, nihil crudelius adversus Deum dici posse sentiret. Quia verò damnatio duo comprehendit, privationem beatificæ visionis, seu pœnam damni & pœnam sensus, eadem apud Aug. utriusque ratio est, neutram videlicet damnationis pœnam ullo modo infligi posse creaturæ rationali absque peccato.

Et quidem de pœna damni non est quod hic ulterius fatagamus. Iam enim superius sufficimè & innumeris pœnæ testimonijs sensum Aug. patefecimus, quemadmodum constantissimè doceat adversus Pelagianos puræ naturæ fabricatores, injustum esse Deum si parvulos à regno suo sine peccati iniquitate secludat. Creaturam quippe rationalem & auctorem ejus, imaginem & exemplar nihil omnino potest sine iniustitia separare nisi peccatum. Loca illic planissima videnda sunt.

Non minori perspicuitate, sed propter evidentiorē absurditatem multo majori asseverantia hoc ipsum de pœna sensus tradidit, que antonomasticè damnatio vocari solet. Nam quibusdam in locis docet hoc esse impossibile, ut in libris de genesi ad litteram, ubi causam miseræ diabolicæ vi puræ rationis indagans,

Lib. 11. de Genesi c. 17.

Nunquid ille, inquit, prius ultor, quam iste peccator? Absit. Neque enim Deus damnat innocentes. Et l. 3. de pecc. merit. cum Cyprianus dixisset mortiferum esse parvulis si sine baptismo moriantur,

Lib. 3. de pecc. merito c. 5.

Vnde, inquit, si iam nihil aliud diceret intelligere nostrum fuit sine peccato animam perire non posse. Subinde verò magis expressè docet, hanc impossibilitatem nasci ex iniustitia quam contraheret Deus, si creaturam suam damnaret pœnisq; cruciaret immeritâ. Hinc illud contra Manichæos qui damnationem quorundam animarum ex Deo proficisci statuebant, volente consulere per earum interitum regnis suis, quamvis nihil omnino mali propriâ voluntate fecissent: Convenit igitur mihi cum illis,

Lib. de duobus animab. cap. 12.

animas aliquas dvmâ lege iudicioq; damnari. At hæc si bona sunt, quæ illa iniustitia est? Et paulò post asse-

Arit hoc omnium hominum esse iudicium: Omnes farentur & malis animas iussè, & eas que non peccaverunt iniussè damnari. Et adversus eos qui dæmones putare possent solâ divinâ voluntate naturam eorum affligente, sine peccato præcedente, ad æternos ignes esse damnatos, sicut illi recentiores sine iniustitia fieri profusus posse statuunt: *Quia cuilibet, inquit, occurrit & verum est, atque manifestum, iustitia ipsi esse contrarium, ut nullo præcedente merito, hoc ipsum in quoquam Deus damnet, quod in eo ipse creavit, certaq; & evidens damnatio diaboli & Angelorum eius ex Evangelio recitatur ubi se diciturum Dominus pronuciavit eis dicens qui à sinistris sunt: Ite in ignem æternum qui preparatus est diabolo & Angelis eius, nullo modo in eo naturam quam Deus creavit, sed malam propriam voluntatem pœnâ ignis æterni plectendam esse credendum est. Adversus Pelagianos verò multipliciter eandem doctrinâ tradidit. Nam*

B in primis cum in lib. de pecc. orig. æterna morte parvulos sine baptismo mortuos plectendos esse docuisset statim addit: *Quod nulla iniustitia potest accidere his, à quibus in hac vita nulla peccata commissæ sunt, nisi originale peccatum. Et in secunda lucubratione contra Iulianum: Condemnari iussè nullo modo possunt (parvuli) si non sub peccato, ac per hoc & sub peccati principe nascantur. Et in Epist. 106. ad Paulin. contra Pelagianos exarata: Sic namq; & veraciter creditur Deus nocentes atque impios iustificando à pœniâ debitâ liberare: quemquam verò immeritum, & nullis obnoxium peccato, si Deus damnare creditur, alienus ab iniustitia non creditur. Et infra in eadem Epist. hoc vocat absurdissimum & à iustitia Dei penitus alienum. Ex quo fit ut Pelagiani quantumvis audaces in fingendo puræ naturæ statu, in tribuendo parvulis usum rationis atq; peccata in uteris matrum, nunquam tamen ausi sunt eo desperationis progredi, ut quemquam non modo beatum aut sanctum, sed vel in pura natura ut sentiebant conditum, sine peccato à Deo iussè damnari aut æternâ morte quamvis mitissima qualis est parvulorum, plecti posse delirent. Vnde illud solemne dictum Pelagij: Sine baptismo parvuli morientes quo non eant, scio; quo eant nescio. Quod idcirco Augustino interpretante se nescire dicebat, quia dicere non audebat; in mortem illos ire perpetuam, quos & hic nihil mali commississe sentiebat, & originale traxisse peccatum non consentiebat.*

Et alibi attenta talis damnationis iniustitia & impossibilitate, magna cum fiducia provocat Pelagianos, ut in istius sententiæ præcipitium prorumperent; quo videlicet eos desperationem fovere causam ex ipsa sententiâ immanitate atque crudelitate constaret: *Quæ cum ita sint,*

sunt, audeant disputare, & quibus possunt persuadere contendant, Deum iustum & apud quem non est iniquitas, parvulos à peccatis proprijs innocentes, si nec illo ex Adam obligati & obstricti sunt, morte perpetuà damnaturum. Sed ne portentum illud opinionis invaderent, tacite pramonet, quando, ut ante dixi, subjicit hoc esse absurdissimum & à iustitia Dei penitus alienum. Nam istius dogmatis absurditas tam enormis & ejus injustitia tam immanis Augustino visa est, ut facilius hominem cum Atheis sentire posse putet, quod cum anima extingatur & corpus, & pariter justus injustique post mortem nulli sint, quam quod justus post mortem futuri sint miseri, beatiq; peccatores. Cùm enim induceret quemdam qui se nescire profiteretur quid post mortem futurum sit, sic eum compellat Augustinus: Sic ergo te alloquitur tanquam mihi dicas, nescio quid post mortem futurum sit. Profus ignoro an beati futuri sint iusti, & miseri peccatores; an pariter utriusque non sint futuri. Illud tamen quatenus nescias NON AUDEBIS DICERE POST MORTEM BEATOS FUTVROS PECCATORES, MISEROS JUSTOS. NON POTES DICERE, illos esse suspicaris pariter non futuros, in meliori tamen statu futuros impios, & iustos in malo post mortem futuros. NEC IGNORANTIA TVÁ TIBI POTEST SUGGERERE HOC. Quanta impietatis & absurditatis dogma esse, necessarium est, quod Augustinus tanta fiducia ab omnium hominum non modo doctorum atque proborum, sed etiam imperitissimorum impiissimorumq; suspitionibus rejicit: Quod nulla vel Ethnicorum impietas, nulla Pœtatum licentia, de Deo vel vero vel falso fingente ausa est: ut satis mirari nequeam solos aliquos Christianos inventos esse, qui cum ceteris deberent, uti pietate præcellere, ita & præ omnibus sentire de Deo in bonitate, eo tamen estreni quadam Philosophandi licentia protulerint ut Deo tantum nefas attribuerent, Cùm Augustinus clamet, Deus non damnat nec damnare potest innocentes: Absit quæ illa iustitia est? Tales nullo modo condemnari possunt; nullà iustitià hoc potest accidere; absurdissimum est, à iustitia Dei penitus

alienum; hoc est verum, hoc cuilibet occurrat, hoc manifestum est iustitiæ esse contrarium; non audebis hoc quantumvis hæreticus Pelagianus disputare, non audebis hoc quantumvis impius dicere non potes hoc dicere, nec ignorantia tua tibi potest hoc suggerere. Hæc & hujusmodi Augustinus passim tanquam de re exploratissima, evidentissima, certissimaq; ut quæ apud omnes Christianos, Pelagianos, ac tantum non Atheos in confesso est, identidem repetit. Eg ipsi quasi magna arcana & Augustino incognita perdocti, quia Deum omnium Dominum auctoremq; vitæ & mortis esse didicerunt, è diverso occurrunt; nulla omnino injustitia est si Deus damnet innocentes, nulla absurditas; nihil penitus à Dei iustitia alienum, si beatos omnes, nullo excepto in æternas deiciat penâs; quilibet de nobis statuat, perdat, damnet, cruciet, torqueat, id iure factu suo.

Quod si isti disceptationi non dico Salomon in throno suo, sed vel Dionysius, vel Phalaris præsideret, ut iudicaret, uter esset verus creaturæ rationalis Deus, hoc est auctor & Pater, an ille qui tanta habet erga creaturam suam viscera pietatis, tantam iustitiæ rectitudinem, tantam amicitiam humanitatem atque stabilitatem, ut creaturam suam sine iniquitate ad æternos cruciatus damnare non posset, sed potius immeritam damnando naturæ propriæ sanctitatem, inhumanæ crudelitatis & injustitiæ perversitate violaret; an verò ille qui posse eam nulla ejus præcedente culpa æternis mancipare cruciatibus, sine dubio responderet pro illo Deo cuius iustitiæ rectitudinem ad intima usque penetrantem tueretur Augustinus, ut olim Salomon pro illa quæ filij sui cruciatus ferre non poterat, Hic est Pater eius, hic est verus Deus ejus. Nam omnium Deo detrahentium ora clausit, Salomon Deo plenus: Ipsam qui non debet puniri condemnare, exterrum assumas à tuavirtute. Argumenti illud quod ex absoluto dominio Dei petitur, quid & quantum valeat infra commodius ponderabimus.

CAPVT VI.

Sententia Pelagianorum & Manichæorum de miserijs puræ naturæ. Ostenditur ex vi legis æternæ injustum fore Deum, si eas innocenti creaturæ imponeret.

Sed quia non pauci sunt, qui licet sententiam illam de damnatione & cruciatibus beatorum, velut injustitiæ & immanitatis plenam detestentur, alijs tamen mitioribus malis creaturam innocentem sine ullo vel Dei vel creaturæ præiudicio affigi posse arbitrantur, præsertim in statu puræ naturæ, qui sine magno magno- rum cruciatuum cumulo esse non potest; proprius ad scopum nostrum propter quem ista

tractamus accedendum est videndumque utrum Deus, juxta doctrinam sancti Augustini, creaturam rationalem antequam peccato commeruerit, tot miserijs quod statim purorum naturalium post se trahit, posse affligere. Quod si non possit, subversus jacet fundamentis totus puræ naturæ status; ut qui non sit aliud, quam vastissimum omnium miseriarum corporis atq; animi seminarium.

Et quamvis jam utrunque sublucet ex